

Lausuntopyyntö Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen hyvinvointisuunnitelmaan 2027-2030

Khall 28.09.2026
191/00.04.01/2026

Valmistelija Hyvinvointikoordinaattori Riitta Ränä ja Hyvinvointijohtaja Janne Puolitaival

Pohteen aluehallitus lähetti 1.9.2026 Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointisuunnitelman 2027–2030 luonnoksen lausunto- ja palautekierrokselle. Kierroksen aikana asukkaat, henkilöstö, kunnat ja muut yhteistyötahot voivat esittää näkemyksensä luonnoksesta. Saatua palautetta hyödynnetään suunnitelman jatkovalmistelussa. Lausuntoaika alkaa 3.9.2026 ja päättyy 1.10.2026 klo 23.59.

lin kunnanhallitus lausuu suunnitelmaluonnoksesta seuraavaa:
lin kunnanhallitus kiittää mahdollisuudesta lausua Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointisuunnitelman 2027–2030 luonnoksesta. Lausunnossa suunnitelmaa tarkastellaan lin kuntastrategian, lin hyvinvointisuunnitelman 2026–2030 sekä kunnan vaikuttamistoimielinten esittämien näkemysten pohjalta.
lin kunnanhallitus pitää hyvinvointisuunnitelmaa laajana ja perusteellisesti valmisteltuna kokonaisuutena. Suunnitelman painotukset lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukemisessa, työikäisten työ- ja toimintakyvyn vahvistamisessa, ikääntyneiden hyvinvoinnin edistämisessä, ehkäisevässä päihdetyössä, lähisuhdeväkivallan ehkäisyssä sekä kaatumisten ennaltaehkäisyssä ovat oikeansuuntaisia ja vastaavat hyvin myös lin kunnan hyvinvointisuunnitelman tavoitteita.

Erityisen myönteistä on, että suunnitelmassa tunnistetaan ennaltaehkäisevän työn, hyvinvoinnin edistämisen yhdyspintojen sekä kuntien, järjestöjen, seurakuntien ja muiden toimijoiden välisen yhteistyön merkitys. Hyvinvoinnin edistäminen edellyttää eri toimijoiden yhteistyötä, ja kuntien sekä hyvinvointialueen välinen kumppanuus on keskeinen edellytys tavoitteiden saavuttamiselle. Yhteistyön käytännön rakenteita, vastuita ja toimintatapoja tulee kuitenkin kuvata suunnitelmassa nykyistä konkreettisemmin.

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin osalta lin kunnanhallitus pitää tärkeänä turvallisen kasvuympäristön, mielen hyvinvoinnin, koulunkäynnin tukemisen ja kiusaamisen ehkäisemisen painottamista. Näillä teemoilla on vahva yhteys lin hyvinvointisuunnitelmaan, jossa turvallinen arkiympäristö, harrastaminen, osallisuus ja yhteisöllisyys on nostettu keskeisiksi tavoitteiksi. Kiusaamisen ehkäisemiseksi asetettujen toimenpiteiden toteutumista tulee seurata aktiivisesti koko suunnitelmakauden ajan. Samalla on huolehdittava siitä, että kuntien, opiskeluhuollon, järjestöjen ja perheiden välinen yhteistyö säilyy tiiviinä.

Työikäisten hyvinvoinnissa on tärkeää painottaa työkyvyn tukemista, mielenterveyden edistämistä, yksinäisyyden vähentämistä ja osallisuuden vahvistamista. Ikääntyneiden osalta erityisen kannatettavia ovat kotona asumisen tukeminen, etsivän vanhustyön vahvistaminen, kulttuuri- ja luontohyvinvoinnin hyödyntäminen sekä kaatumisten ennaltaehkäisy. lin hyvinvointisuunnitelmassa korostuvat osallisuus, yhteisöllisyys, esteettömät elinympäristöt, kulttuurihyvinvointi, liikkuminen ja yksinäisyyden ehkäiseminen. Näiden näkökulmien tulee näkyä vahvasti myös Pohteen hyvinvointisuunnitelman käytännön toimeenpanossa.

lin kunnanhallitus yhtyy lin vanhus- ja vammaisneuvoston näkemykseen siitä, että vammaisten henkilöiden hyvinvointi, osallisuus ja palvelujen saavutettavuus voisivat näkyä hyvinvointisuunnitelmassa nykyistä vahvemmin. Suunnitelmassa tunnistetaan yhdenvertaisuuden, esteettömyyden ja saavutettavuuden merkitys,

mutta vammaisten henkilöiden hyvinvointia, toimintakykyä sekä harrastus- ja osallistumismahdollisuuksia tukevia konkreettisia toimenpiteitä olisi perusteltua kuvata tarkemmin.

lin kunnanhallitus pitää erittäin tärkeänä, että ehkäisevä päihdetyö ja lähisuhdeväkivallan ehkäiseminen on nostettu suunnitelmassa omiksi kehittämiskokonaisuuksikseen. Näissä teemoissa tulee painottaa varhaista tunnistamista, oikea-aikaista tukea, yhteisiä toimintamalleja sekä kuntien, Pohteen, järjestöjen ja muiden yhteistyötahojen välistä yhteistyötä.

lin kuntastrategian keskeisenä tavoitteena on vahvistaa arvokkaita kyliä hyvinvoinnin, osallisuuden ja yhteisöllisyyden perustana. Hyvinvointisuunnitelmassa tulisi tunnistaa nykyistä vahvemmin kylien, maaseutualueiden ja haja-asutusalueiden merkitys hyvinvoinnin edistämisessä. Kylät ovat lissä ja koko Pohjois-Pohjanmaalla merkittäviä yhteisöllisyyden, turvallisuuden, osallisuuden ja arjen palvelujen ympäristöjä.

Palvelujen saavutettavuudessa tulee huomioida yhdenvertaisesti myös kylissä asuvat lapset, nuoret, työikäiset, ikääntyneet ja vammaiset henkilöt. Digitaalisten palvelujen rinnalla tulee säilyttää ja kehittää kasvokkain toteutettavia palveluja sekä liikkuvia palveluratkaisuja.

lin kunnanhallitus korostaa järjestöjen, seurakuntien, vapaaehtoistoimijoiden ja kyläyhteisöjen merkitystä hyvinvoinnin edistämisessä. Niiden toiminta täydentää julkisia palveluja, vahvistaa yhteisöllisyyttä, ehkäisee yksinäisyyttä ja tukee asukkaiden osallisuutta. Suunnitelmassa tunnistetaan näiden toimijoiden merkitys, mutta niiden roolia suunnitelman käytännön toimeenpanossa tulee vielä konkretisoida. Pohteen, kuntien ja järjestöjen yhteistyörakenteiden tulee olla selkeitä, vaikuttavia ja riittävän paikallisia. Yhdyspintatyön tulee perustua jatkuvaan vuoropuheluun, yhteiseen suunnitteluun, tiedonvaihtoon ja yhteisesti asetettuihin tavoitteisiin.

lin kunnanhallitus pitää Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointisuunnitelman tavoitteita pääosin hyvinä ja oikeansuuntaisina. Suunnitelma tukee monilta osin lin kuntastrategian tavoitteita "Virtaa hyvinvoinnille", "Yhteydet itsenäisyyteen" ja "Arvokkaat kylät" sekä lin hyvinvointisuunnitelman painopisteitä.

Edellä esitetyn perusteella lin kunnanhallitus esittää, että suunnitelman jatkovalmistelussa

- vahvistetaan vammaisten henkilöiden hyvinvointia, osallisuutta, yhdenvertaisuutta ja saavutettavuutta edistäviä konkreettisia toimenpiteitä
- tunnistetaan nykyistä vahvemmin kylien, maaseutualueiden ja haja-asutusalueiden merkitys hyvinvoinnin edistämisessä
- konkretisoidaan järjestöjen, seurakuntien, vapaaehtoistoimijoiden ja kyläyhteisöjen rooli suunnitelman toimeenpanossa
- määritellään kuntien, Pohteen ja järjestöjen väliselle yhdyspintatyölle selkeät yhteistyörakenteet, vastuut ja toimintatavat
- varmistetaan, että suunnitelman toimeenpanossa huomioidaan eri-ikäisten asukkaiden, erityisesti ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden, tosiasialliset mahdollisuudet osallistua, vaikuttaa ja saada tarvitsemansa tuki omassa arkiympäristössään.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Manninen Marjukka lin kunta

Päätösesitys

Kunnanhallitus päättää antaa esittelytekstissä olevan lausunnon Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen hyvinvointisuunnitelmaan 2027-2030.

Päätös

